

POSUDEK OPONENTA
Diplomová práce
Bc. Luboš Kolář
Větný zápor ve španělštině a v katalánštině
ÚRS, FF UK
2024

Student se ve své práci věnuje převážně větnému záporu ve španělském a katalánském jazyce, jde však i o komparaci s jazykem českým, který je aplikován v teoretické části jako prostředek obecného uvedení do definic a základního dělení záporu z lingvistického hlediska. V kapitole 5 a 6 se objevuje i srovnání s jazykem anglickým v oblastech, kde se projevuje markantní rozdíl mezi gramatickými vyjádřeními záporu v angličtině a dalšími zmíněnými jazyky. Délku práce tvoří 90 stran, přičemž teoretické části je věnováno 54 stran textu a praktické 20, jejíž součástí je 5 případových studií. Práce byla studentem rozdělena do 10 hlavních kapitol, nechybí seznam tabulek. Použitá literatura zaujímá v práci 3,5 normostrany.

V části teoretické nás student seznamuje s tradičními pojmy, které se používají v kontextu větného záporu z obecného i diachronního hlediska, je představen pojem Jespersenův cyklus. Stežejní část práce je věnována aplikaci teoretických poznatků diskurzové funkční gramatiky na španělský a katalánský jazyk s důrazem na kongruenční subjunktiv a specifičnost expletivní negace, dále polární výrazy *gaire* a *pus* v katalánském systému z pohledu funkční typologie. Část praktická ověřuje dílčí problémy teoretické části prostřednictvím jak kontrastivní, tak jednojazyčné korpusové analýzy.

Za stežejní části celé teoretické části jsou považovány kapitoly 4, 5 a 6, kde student uvádí čtenáře do diskurzové funkční gramatiky, jak byla představena v roce 2008 v díle Hengevelde a Mackenzieho, přičemž v 5. kapitole dochází k představení typologie na základě *Negation in Functional Discourse Grammar* z roku 2018, autorů výše zmíněných. Za velmi zdařilou považuji kapitolu 6, a přestože je studentem stále klasifikována jako část teoretická, jde o studentovu praktickou analýzu korpusů – InterCorp a Araneum Hispanicum Maius. Závěr kapitoly 6 velmi citlivě představuje návrh funkčního pohledu či klasifikace záporu ve dvou jazycích – španělštině a katalánštině – s vypíchnutím dílčích rozdílů mezi oběma jazyky.

Strana 45 nabízí z pohledu lingvistické teorie a dalšího budoucího vývoje poznatků hodnotná, zcela nová zjištění studentem, o kterých se doposud korpusová data a gramatiky nezmiňují.

Kapitola 10 – část praktická pracuje s několika hypotézami v rámci pěti případových studií, přičemž i zde student vystupuje jako znalec relevantnosti dat a nebojí se explicitně vyjádřit, že zjištění je možno brát v úvahu jako orientační a navrhnout nutnost dalších budoucích výzkumů a analýz. Na druhou stranu student dochází během své práce i k několika novým prokazatelným zjištěním, a přestože gramatiky s danými fenomény nepočítají, studentovi se je podařilo prokázat (příklad *litotes* v kapitole 10.3.).

Celkově je diplomová práce po stránce obsahové a s ohledem na hloubku analýz a nových poznatků velmi zdařilá, mohli bychom konstatovat, že namísto jedné části teoretické a jedné praktické student v podstatě předložil dvě praktické studie, první zahrnující kapitoly 5-9 a druhou sestávající z 5 případových studií.

Po stránce jazykové bych upozornila na několik pravopisných chyb, převážně překlepů v textu, po stránce formální bych vytkla prázdný obsah kapitoly 6.1. a pouze její okamžité dělení na podkapitoly. Doporučila bych v praktické části věnovat větší prostor detailnějšímu popisu a klasifikaci metodologie na cíle, hypotézy, proces, prostředky, výsledky a analýzu.

Určité části diplomové práce studenta by si určitě zasloužily být publikovány, jelikož přinášejí neotřelý pohled na větný zápor v obou jazycích.

Otázky:

1) V práci jste uvedl, že některá ověření nebyla v možnostech této práce či zjištěná data bylo možné považovat pouze za orientační, ne za relevantní, s ohledem na nízký počet nalezených výsledků. Jedná se o kapitoly 10.1. a 10.2. Pánujete se v budoucnu těmto ověření dále věnovat; případně jakým směrem se chcete ve výzkumu ubírat?

2) S jakým korpusem byla práce na sběru dat přijatelnější a proč?

Navrhuji známku 1

PhDr. Štěpánka Rubešová, Ph.D.